

ÖZET

Ural M. Deneysel infeksiyöz ve non-infeksiyöz yangı oluşturulmuş ratlarda bazı akut faz proteinleri düzeylerinin karşılaştırılması

Akut faz cevap infeksiyöz, immunolojik, neoplastik, travmatik ya da paraziter olarak ortaya çıkan nonspesifik bir reaksiyondur. Akut faz reaksiyonun en önemli özelliği, karaciğerden C-reaktif protein (CRP) , seruloplazmin, fibrinojen, haptoglobin, serum amiloid A (SAA) gibi akut faz proteinlerinin üretimidir.

Bu çalışmada ratlarda deneysel olarak oluşturulmuş farklı yangı modellerinde akut faz proteinleri düzeyleri araştırılmıştır. Akut noninfeksiyöz yangı modeli oluşturmak amacıyla 0,5 mg/kg dozda turbentin yağı 1. gruptaki ratlara derialtı olarak tek doz uygulanmıştır. İnfeksiyöz yangı modeli için 10^6 CFU *Staph. aureus* yine derialtı yolla 2. grupta bulunan 21 hayvana, kontrol grubu olarak aynı sayıda hayvana deraltı serum fizyolojik verilmiştir. Ayrıca çıkış değerleri olarak sağlıklı 7 hayvandan kan örnekleri hiçbir uygulama yapmadan toplanmıştır. 1., 4. ve 7. günlerde her gruptan rastgele seçilen 7 hayvandan kan örnekleri eter anestezisi altında kalp içi alınmış ve servikal dislokasyon ile ötenazi uygulanmıştır. Elde edilen tam kan örneklerinden fibrinojen analizi ve tam kan sayımı; serum örneklerinden CRP, haptoglobin, SAA ELISA yöntemi ile seruloplazmin analizi, albümin ve total protein analizleri spektrofotometrik olarak yapılmıştır. Ayrıca serum protein fraksiyonları da elektroforetik olarak gösterilmiştir.

Bu çalışmada haptoglobin, fibrinojen ve seruloplazminin ratlarda akut infeksiyöz ve noninfeksiyöz yangılarda günler arası değerlendirme yapıldığında uygulama öncesine göre istatistiki olarak anlamlı düzeyde yükseldiği belirlenmiştir. CRP ve SAA ise uygulama öncesine göre yükselmiş ancak istatistiki bir önem saptanamamıştır. Ayrıca haptoglobin ve fibrinojenin infeksiyöz grupta daha yüksek olduğu da gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler; Yangı, infeksiyöz, noninfeksiyöz, akut faz proteinleri, rat.